

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

מדוע יעקב התבטל לפני יוסף הצדיק?

החלום, שיוסף יגדל למלך - לתלמיד חכם גדול, ואף יעלה על אביו ואחיו בדרגתו בתורה.

בלהה גם היא השתחוותה לפניו, ועליה נאמר "אם הבנים שמחה" (תהילים קיג, ט) מרוב אושרה על גדלותו בתורה של בנה, גם היא תבוא להשתחוות לפניו. לזה יעקב אבינו ציפה כל כך שבנו יעלה על כולם במעלותיו הרוחניות. אלא שיעקב אבינו גער בו כדי שלא תיכנס בו גאוות מגדלותו בתורה, אבל בתוך ליבו שמר את הדבר מתי כבר יראה בגדלות בנו בתורה.

בסופו של דבר שתי המעלות התקיימו בו, הוא נהיה גם מלך וגם גדול בתורה. ומה שנאמר על הוריו שישתחוו לפניו זה בבחינת משל, שהוריו יהיו גאים בבנם.

ההוכחה לכך הינה שכשיעקב אבינו ראה את העגלות ששלח יוסף, אמר, "עוד יוסף בני חי" (בראשית מה, כח). תיבת 'עוד' פירושה 'וגם'. כלומר, הוא התכוון לכך שבנו גם מלך גדול על מצרים וגם מלך בגדלותו בתורה, שנשאר בצדקותו ולא שכח מאומה מתורתו במשך עשרים ושתיים שנים אלו.

ובזה יש ליישב למה לא מוזכרים הוריו גם בחלום הראשון. כשחולמים חלום פעמיים פירוש הדבר שהחלום אמת הוא. כך גם אמר יוסף הצדיק לפרעה כשחלם פעמיים, שחלומו ממחר להתקיים כי חלום אמת הוא. אילו יעקב היה מבין שיוסף באמת יהיה למלך, הדבר היה גורם לו צער רב, שבנו השקוע באוהלה של תורה יהיה למלך על גויים. הכבוד שבו לא עניין צדיק כמו יעקב אבינו. לכן הקב"ה סובב כוונה שיהיה מעט הבדל בין שני החלומות, כדי למנוע מהצדיק צער, כך שיפרש את החלום בצורה קצת אחרת, היות ולא היה פעמיים אותו חלום בדיוק. וכך באמת היה, יעקב הבין שמלך פירושו מלך בתורה - במובן הצדקות. ורק אחרי ששמע מבניו שהוא גם מלך וגם נשאר בצדקותו, נחה רוחו. מכאן לומדים עד כמה הקב"ה חס על כבודם של צדיקים.

והנה כשראה יעקב אבינו את הכתונת של יוסף טבולה בדם אמר "טרוף טרוף יוסף" (בראשית לו, לג) וקשה, למה כפל לשונו. ונראה לומר, יעקב אבינו מתוך צערו על יוסף אמר שאם היה יוסף מספר לי פעמיים את אותו החלום, שני החלומות היו יכולים להתקיים, ועתה שיוסף "נהרג" אין קיום לחלום, ושוב לא יהיה מלך ולא תלמיד חכם. דבר זה גרם צער רב ליעקב, ולכן אמר "טרוף טרוף" על שם שתי הפורעניות שיבואו עליו, המכירה וצרת אשת פוטיפר. על כל פנים הקב"ה ניסה כמה שיותר למעט את צערו של יעקב כי הידיעה שבנו נמכר לגויים בארץ נוכריה תהיה יותר קשה מאשר לחשוב שחיה רעה אכלתהו.

"ויחלום יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אותו" (בראשית לו, ה)

ולהלן נאמר עוד "ויחלום עוד חלום אחר ויספר אותו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי".

יוסף הצדיק חלם שני חלומות שהגבירו עד מאוד את שנאת אחיו כלפיו, כמו שנאמר "ויסופו עוד שנה אותו". בחלום השני, ראה את השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לפניו. חלום זה מאוד משמעותי - הוא מגלה שיום אחד השבטים עם אביו ואמו ישתחוו לפניו, ולכן גרם לשנאה כה גדולה מצד השבטים.

יעקב אבינו לכאורה לא הסכים עם חלום זה, שנאמר (שם פס' י) "ויגער בו אביו" והוסיף ואמר ליוסף שהרי אמו נפטרה, ואיך אפשר שיתקיים החלום ותשתחוה אליו. אך האמת שיעקב אבינו הסכים לחלום כמו שכתוב "ואביו שמר את הדבר" (בראשית לו, יא וברש"י). אלא יעקב אבינו שראה עד כמה האחים אווזים בשנאת יוסף והחלום רק מגביר את שנאתם, לכן גער ביוסף באומרו שהחלום לא אמיתי, אולם בסתר ליבו חיכה למימוש החלום.

ויש להבין, הרי טענתו של יעקב אבינו צודקת, שהרי רחל אימו מתה ובודאי לא תשתחוה לו. אך ביאור העניין שבלהה שפחתה שנכנסה תחתיה ליעקב היא תבוא להשתחוות לפניו ובכך יתקיים החלום.

בחלום הראשון חלם יוסף על אחת עשרה אלומות שמשתחוות לפניו. וקשה, למה לא היה גם בחלום הראשון דברים המסמלים את הוריו כמו בחלום השני, שבו השמש יצגה את יעקב והירח את בלהה.

ועוד קשה, כשיעקב אבינו שמר את הדבר, משמע שהוא חיכה וקיווה שהחלום יתגשם. כלומר, הוא הסכים עם הרעיון להשתחוות לפני בנו, והדבר תמוה, מדוע ציפה להתבטל בפני יוסף בנו. וביותר קשה, הרי לצורך קיום החלום יוסף חייב היה לנסוע לאיזה מקום כדי להיעשות למלך, שאם לא כן אין שום סיבה להשתחוות לו, וקשה, האם יעקב אבינו ציפה לזה שבנו יוסף יעזבהו, שהרי אם לא כן איך חשב שהחלום יתממש.

ונראה לבאר, כי הנה הצדיק נקרא 'מלך', כמו שאמרו חז"ל "מאן מלכי רבנן" (עי' גיטין סב, א). יוסף היה צדיק יסוד עולם, ובזכות צדקותו ותורתו זכה לתכונותיו של מלך, דהיינו, מלך בתורה ומלך שמושל ביצרו, ולכן ציפה יעקב אבינו להתבטל בפני תורתו וצדקותו של בנו.

ועוד, יעקב אבינו העביר את כל התורה שלמד בישיבת שם ועבר ובמשך חייו ליוסף בנו (בראשית לו, ג ברש"י). וזה פלאי פלאים שנער בן שבע עשרה היה כל כך חכם, עד שהצליח ללמוד מה שאביו עמל להשיג בשמונים שנה. ואין זה אפשרי אלא מחמת שיוסף הצדיק היה אדם גדול עד מאוד, ובאופן זה גם הבין יעקב אבינו את

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

4:21 | 4:06 | 4:14 | 4:00

הדלקת
נרות

5:18 | 5:14 | 5:16 | 5:15

מוצאי
שבת

5:55 | 5:52 | 5:54 | 5:53

רבינו
תם

הילולא דצדיקיא

כא - רבי רפאל ברדוגו

כב - רבי חיים קיסר

כג - רבי בן ציון אלפס

מח"ס 'מעשה אלפס'

כד - רבי מסעוד שטרית

'בבא סיד'

כה - רבי אברהם הררי רפול

כו - רבי אברהם בן דוד

הראב"ד

כז - רבי אברהם יצחק הכהן

קאהן אדמו"ר מתולדות אהרן

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

נולדתי בזכות הברכה

באחד הימים כאשר שהיתי במיאמי שבארצות הברית באה לפניי אישה מבוגרת ותושבת המקום שהתרגשה לשמוע שאני נכדו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א וסיפרה שכל חייה ניתנו לה במתנה בזכות ברכתו של סבי הקדוש. וכך היה דבריה:

"לפני שנים רבות בא אבי לפני סבך הקדוש זיע"א וביכה בכי מר שבניו נפטרים בגיל צעיר. באותו הזמן אמי הייתה שוב בהריון, והייתה דאגה גדולה שמא התינוק שייולד ימות גם הוא. על כן אבי ביקש את ברכתו של סבך הצדיק לישועה, ואת הבטחתו הטהורה שהוולד שייולד לו כעת יזכה לחיים טובים וארוכים.

סבך הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א חש את צערו העמוק של אבי והבטיח שביום שאמי תלד, הוא יבוא לברך את היולדת ואת הרך הנולד לחיים ארוכים ולשלום.

אבי התפלא מאד כששמע את ההבטחה הזו מפיו של הצדיק, כיון שאמי הייתה אז רק בחודש השני להריונה, ועמדו לפניה עוד שבעה חודשים תמימים עד הלידה, ואיך ייתכן שהרב מתחייב לבוא לברך אותה כאשר יש עוד זמן רב עד לקיום ההבטחה?

אך הצדיק הרגיע אותו ואמר לו שהוא יכול להיות סמוך ובטוח שביום הלידה הוא יתייצב בביתם בעזרתו יתברך, ויברך את האם ואת התינוק.

ובאמת, לאחר מספר חודשים, הצדיק קם ביום בהיר, פנה לבית הוריי וביקש להיכנס אצל היולדת ולברך אותה. באותם רגעים ממש אמי ייבה על המשבר, והצדיק זיע"א נכנס וברך אותה ואת התינוק לחיים טובים וארוכים."

"ובכן", סיימה האישה במיאמי את

סיפורה, "אותה תינוקת שנולדה בזמן הברכה זו אני. נולדתי בזכות ברכתו של סבך הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א ובזכותו אני זוכה לאריכות ימים."

לימוד עצום למדתי ממעשה זה על גדלותו של סבי הקדוש זיע"א שדאגתו לפרט הייתה אמיתית ועצומה כל כך, עד שהוא היה יכול להבטיח בלב שלם שביום הלידה הוא יבוא לברך את היולדת ואת הרך הנולד, למרות שהדבר נועד להתרחש זמן רב לאחר מכן. ומן השמים סייעו בידו להופיע בבית היולדת בדיוק בזמן הלידה.

אין ספק שהדאגה לכלל ישראל והסייעתא דשמיא המיוחדת שהצדיק זכה לה היה מכוח הדבר שסבי הקדוש זיע"א ביטל מעליו את כל הגשמיות והחומריות עד שהוא התקדש והתעלה למדרגה גבוהה זו שראה למרחוק מה עתיד להתרחש, והיה בטוח שהקב"ה יעשה את רצונו ויקיים את הבטחתו.

ועוד בענין זה:

אחד מתלמידי, ר' שמעון אלזס הי"ו, היה נשוי שנים רבות ולא זכה כלל להיפקד בפרי בטן. מידי שנה הקפיד תלמידי לעלות לקבר זקני הקדוש רבי חיים פינטו זיע"א, ושם היה בוכה בדמעות שליש ומתחנן לקב"ה שיזכה אותו בזרע של קיימא בזכותו של הצדיק הטמון במקום.

באחת ההילולות הייתה התעוררות גדולה בקרב כל באי ההילולא וכל המשתתפים כולם הצטרפו אליו בתפילתו על ציון הצדיק והעתיירו בעדו שיזכה לחבוק ילד בריא ושלם.

באותו יום, כ"ו באלול זכו הוא ואשתו להיפקד בזרע של קיימא.

זכות הציבור הקדוש שהתגייס למערכה ולתפילה, וזכות הצדיק הטמון במקום - הם שעוררו רחמי שמים וגרמו שהוא ואשתו יזכו לחבוק ילד.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מליצתו המזככת של בעל ה'בת עין' על עם ישראל

"ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאהו ותשרף: הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה: ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני ולא יסף עוד לדעתה."

אומר ה"בת עין" - הרי ידוע בשם ספרי הקבלה כי בחנוכה הוא עיקר גמר חתימת דינו של האדם, וזהו "ויהי כמשלוש חדשים" - מיום ראש השנה שהיא תחילת החתימה, נמצא חג החנוכה, שבו ישנו את הגמר חתימה.

והנה מגיע המקטרג למעלה בשמים ואומר כלפי הקב"ה: הנה, אחרי כל התפילות וההבטחות שהתפללו והבטיחו אליך בראש השנה "זנתה תמר כלתך" - כנסת ישראל שהיא ככלה קרויה ונמשלה לתמר, חטאה וקלקלה ולכן מגיע להם עונש מר ח"ו.

ועל כך באה התגובה מלמעלה: "ויאמר יהודה הוציאהו ותשרף" - אומר הקב"ה שנרמזו בשם 'יהודה' הוציאהו ותשרף, שמגיע להם עונש להישרף ולהיכלות ח"ו.

ומה משיבה כנסת ישראל להקב"ה?

"הכר נא למי החותמת והפתילים והמטה האלה" - על אף כל עונותינו הרבים, תראה לנו הקב"ה, עוד אומה אחת בעולם, שעוד אחרי כל כך הרבה שנים שומרים את נס חג החנוכה בחביבות, ו"הכר נר למי החותמת" - מי הם אלו שבגלל נס פך השמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול ממשיכים להדליק מידי שנה אחרי אלפי שנים נר חנוכה בהידור רב עם "הפתילים והמטה האלה" עם פתילות ונר החנוכה...

ואז חוזר בו הקב"ה ואומר: "ויכר יהודה ויאמר צדקה היא ממני" - הקב"ה מכיר בצדקתם ובטענתם ואומר: נכון! הצדק עמכם, אני אשם בכך שאתם חוטאים, "כי על כן לא נתתיה לשלה בני" - כי עוד לא הבאתי להם את המשיח כמו שכתוב "עד כי יבוא שילה", ולכן הם התמלאו בחטאים כי עוד לא גאלתי אותם...

הוראה מעשית בהקשר לענין הלבנת פנים שחומריתה נלמדה מתמר הצדקת שהעדיפה להישרף באש ובלבד שלא להלבין פניו של יהודה, מובאת בספר 'דרך שיחה':

פעם אירע בבית הכנסת בשבת, שילד 'בר מצוה' עלה לתורה, אך את ההפטרה קרא מאד בלחש. שאלו את הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א האם יצאו ידי חובה, ואמר רבי חיים שאלמלא איסור הלבנת פנים שיהיה לילד, היה מצווה שיקראו שוב את ההפטרה. אבל עתה יצאו בדיעבד ידי חובה אף שרובם לא שמעו, אך מכיוון שהיו מנין אנשים ששמעו, יצאו ידי חובה.

והוסיף רבי חיים: "פעם אירע שילד קרא את ההפטרה ולא שמעו כלום, וגם אז לא יצאו, אבל משום

הלבנת פנים - פני הילד ואביו, שתקתי. ויתכן שבאופן זה יש ענין לשמוע במקום אחר."

למרות שאיסור קבלת לשון הרע, הוא שהאדם מחליט בלבו שהדבר אמת, וזהו האיסור מן התורה, מכל מקום אמרו חז"ל, שלחשוש אמנם צריך. ביאור הדבר, שצריך לקבל את הדבר בדרך חשש בעלמא, כדי לשמור את עצמו ממנו שלא יגיע לו היזק על ידו, ולא יהיה זה הדבר אפילו בגדר ספק, מכיוון שיש לנו כלל גדול שמעמידן לאדם בחזקת כשרות.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"כה אמר ה' על שלשה" (עמוס ב. ג.)

הקשר לפרשה: בהפטרה יש רמז למכירת יוסף הצדיק, כפי שאומר הנביא עמוס: "על מכרם בכסף צדיק", שזה מענין מכירת יוסף הצדיק המתוארת בהרחבה בפרשתנו.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לכל אדם יש חזקת כשרות

מן האוצר

ממשנתו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בקיום המצוות יש להתמיד ולהרבות ללא גבול

"וישמע ראובן ויצילהו מידם ויאמר לא נכנו נפש. ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו"
(בראשית לז, כא-כב)

כתוב במדרש על הפסוק "הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים" (שה"ש ז, יד) שיש קשר בין מה שראובן שמר על יוסף, לנרות חנוכה. הדודאים נתנו ריח זה ראובן, ועל פתחינו כל מגדים אלו נרות חנוכה. וזהו מדרש פליאה, איך מבינים את ההשוואה הזו.

ונראה לבאר, ראובן הבין שכשאלו נתנה את הדודאים לרחל, היא הראתה את הגבורה העצומה שבה. שהרי הדודאים סימלו את שבירת התאוה שלו שלא אכל אותם, וזהירותו מעוון גזל (סנהדרין צט, ב). במעשה זה הראה ראובן דוגמה של התאפקות לאחיו. רצונה של לאה לא היה סתם לשם אכילה, אלא רצתה להרגיש את התענוג העצום שהיה טמון במשמעות הדודאים - גבורתו של בנה. ואת הדודאים האלו נתנה לאה לרחל.

יעקב גער בראובן כאשר בלבל את יצועי אביו והביא אותם מאוהלה של בלהה לאוהלה של לאה. תוכחתו של יעקב הייתה על כך שהוא לא השתמש גם הפעם במידת ההתאפקות שבו, כמו שהוכיח את עצמו בענין הדודאים עם הריח, אלא נהג עתה בפזיזות אחרי כעסו. המוסר השכל הנלמד מכאן, שמידה טובה צריך להתמיד בה בכל הזדמנות ולאורך זמן.

"הדודאים נתנו ריח" פירושו, לך ראובן יש כוח לשלוט על נטיותיך הטבעיות, על תאוות האכילה, וכן על שאר תאוות אחרות. "ועל פתחינו כל מגדים", נרות חנוכה אלו המצוות הנמצאות בהישג ידו של כל יהודי שהם מצוות שאפשר לקיימן באופן תמידי, כמו שאמרו חז"ל (מכות כג, ב) "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". כך שתמיד נהיה קשורים למצוות ומידות טובות. "הדודאים נתנו ריח", כאשר אדם יודע להתגבר על היצר הרע למען קיום מצווה, עליו לדעת ש"על פתחינו כל מגדים" - שהוא מסובב בעוד אין סוף מצוות, שיש צורך להתמיד בעבודתו.

כך הם נרות חנוכה, עוד מצווה ועוד נר - עד שמגיעים לשלמות המצווה. המסר הזה שלמד ראובן מתוכחתו של יעקב אביו, חדר לעצם ישותו, כפי שרואים שהוא שוב הצטיין במידת ההתאפקות כשהציל את יוסף. יעקב הראה עדיפות ואהבה יתירה ליוסף, ויוסף כביכול תפס את מקומו בבכורה. בכל זאת ראובן התגבר על מידותיו ושמר עליו והצילו. כשלאה נתנה לרחל את הדודאים, לא היה לראובן שום קפידה על כך, לא על רחל ולא על בנה יוסף, גם בכך הראה את גודל כוח התגברותו, ועל אף הכל הציל את יוסף מן הבור.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

על חשיבותה הרבה של מצות "ואהבת לרעך כמוך", יכולים אנו ללמד מתוך משפט אחד, עוצמתי מאין כמותו, שאמר התנא הקדוש רבי עקיבא. במשפט הזה, המופיע בתלמוד הירושלמי (נדרים פ"ט, ה"ד), אומר רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך - זהו כלל גדול בתורה!"

בין תרי"ג המצוות, אין אנו מוצאים מצוה נוספת אותה מגדירים חז"ל הקדושים כ"כלל גדול בתורה"... לא מצות השבת, לא מצות תקיעת שופר, לא מצות השמיטה, לא אף אחת מהמצוות מגדרת כ"כלל גדול"... רק מצות "ואהבת לרעך כמוך" זוכה להגדרה מופלאה שכזו!

ובכן, הבה נתבונן: מה משמעותו של הביטוי: "כלל גדול בתורה"?

"כלל" - הנו מכלול שפרטים שונים כלולים בו. אם מצות "ואהבת לרעך כמוך" הנה כלל גדול בתורה - הרי שמשמעות הדבר הנה כי מדבר בכלל, ולא סתם כלל - אלא כלל גדול ומרכזי, שכל פרטי התורה תלויים וכלולים בו!

ואכן, על מדת מרכזיותה של אהבת הזולת, בתוך מכלול עבודת ה' שלנו, יכולים אנו ללמוד מתוך המעשה הנפלא המובא בגמרא במסכת שבת (לא, א):

"מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו: ג'ירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת! דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גיריה. אמר לו: ד'עלך סני - לחברך לא תעביד', זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא - זיל גמור".

מדהים!

עומד לו גוי מול הלל הזקן, מבקש להתגייר, ומתנה תנאי קודם למעשה: הוא מוכן להתגייר - בתנאי שהלל ילמד אותו את כל התורה על רגל אחת. זה לא מכבר, יצא הוא מבית מדרשו של שמאי הזקן, אשר שלח אותו מלפניו בניזיפה ודחפו באמת הבנין שבידו. אולם למרבה הפלא, הלל דווקא מקבל אותו בזרועות פתוחות... הוא יכול לעמוד בתנאי וללמד אותו את התורה כולה על רגל אחת!

הגוי תולה בהלל הזקן עינים מצפות, ומחכה למשפט מתוחכם שיצליח לתמצת באופן נפלא את תרי"ג המצוות, כך שניתן יהיה למנות את כולן בעודו עומד על רגלו האחת. אולי הלל יעשה שימוש בגימטריה? או בראשי תיבות?

אולם לא. להלל הזקן יש משפט אחד ויחיד לומר לאותו גר פוטנציאלי, משפט פשוט מאין כמותו: מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך! זה הכל.

זו כל התורה כולה על רגל אחת. זהו הכלל, שבו תלויים הפרטים כולם. במשפט זה, המבוסס על הציווי: "ואהבת לרעך כמוך" - מקופלת תורה ומלוואה. מכאן ואילך, מבהיר הלל לאותו גר צדק, לא נותר לך כי אם ללמוד את הפרטים, ולשם כך אומנם יידרש פרק זמן ארוך יותר...

ואנו תוהים: הייתכן? האם זו כל התורה כולה - מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך?

היכן הן רמ"ח מצוות עשה?

היכן הן שס"ה מצוות לא תעשה?

האם הלל הזקן מתחכם חלילה עם אותו גר? הלא הלה הבהיר מראש כי גירותו מותנית בעמידתו של הלל בתנאי שהתנה מראש: ביכולתו ללמד אותו את התורה כולה על רגל אחת!

את התשובה לכך, נלמד יחד בעזרת השי"ת, בגיליון הבא.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

אברהם אבינו, ולא גלגל הקב"ה והביא נבוכדנצר לעולם אלא בשכרו של אויל מרוך בנו מפני שנהג כבוד לאביו שבשמים ולא גלגל הקב"ה והביא פרס ומדי לעולם אלא בשכרו של כורש שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהחריבו העכו"ם את בהמ"ק, ולא גלגל הקב"ה והביא את המן לעולם אלא בשכרו של אגג שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהיה חבוש בבית האסורין ואמר אוי לי שמא יאבד זרעי לעולם מן העולם, לכך נאמר ולא יבושו עמי לעולם.

דבר אחר, ולא יבושו עמי לעולם, אבינו שבשמים יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים ששמו נח באהלנו ושמו באהלו, אע"פ שהכל שלו והכל מעשה ידיו ותהא לך קורת רוח מישראל עבדיך בכל מקומות מושבותם, שאלמלא כתבת לנו שלשים במועצות ודעת, עשאוני ח"ו כאדם אכזרי שכל דבריו באכזריות, אבל מה עשית לנו בחכמתך ובתבונתך כתבת לנו שלשים במועצות ודעת, שנאמר "הלא כתבתי לך שלשים במועצות ודעת" וגו' (משלי כב) והודעתנו דור פלוני עשה כך טובה ותורה לכן קנסת אותו לטובה, ואדם פלוני עשה כך תורתך וכך עשה טובה וקנסת עליו טובה, ודור פלוני עשה כך רעה וכך קנסת עליו מיתה, לכך נאמר ולא יבושו עמי לעולם.

בנהר וכדי שלא יבאו ויכו זה את זה וכדי שלא תכה אותן החמה, כך הקב"ה משמר לישראל שלא יחטאו שלא יהיו כעולי מצרים שנאמר (ירמיה מ"ז) "כה אמר ה' הנה מים עולים מצפון והיו לנחל שוטף" וגו', וכל כך למה כדי לקדש שמו הגדול שנאמר (ישעיה ל"ג) "כי ה' שופטנו ה' מחוקקנו ה' מלכנו הוא יושיענו". ואומר "ואכלתם אוכל ושבוע" וגו' (יואל ב), ואין שבוע אלא תורה שנאמר (משלי י"ג) "צדיק אוכל לשובע נפשו", לכך נאמר "ואכלתם אוכל ושבוע". מאי כתיב בתריה, "והללתם את שם ה' א-להיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא יבושו עמי לעולם", מאי להפליא בין מעשיהם של צדיקים למעשיהם של רשעים, בגיהנם. מאי ולא יבושו עמי לעולם, לפי שכל אחד ואחד לפי שכרו של אדם אחר בא בעולם, לא גלגל הקב"ה להביא אברהם לעולם אלא בשכרו של שם שנתנבא ארבע מאות שנה על כל הארצות שבעולם ולא קבלו ממנו, ולא גלגל הקב"ה והביא מלכות יון בעולם אלא בשכרו של יפת שכיסה את ערות אביו, ולא גלגל הקב"ה והביא מלכות אדום לעולם שהחריבו את בית המקדש והגלו את ישראל מארצם אלא בשכרו של עשו שהיה בוכה ומתאנח בשעה שבירך יצחק את יעקב אבינו, ולא גלגל הקב"ה והביא סנחריב לעולם אלא בשכרו של אשור שהיה איש כשר ובו היה עצתו של

משלו משל למה הדבר דומה? למלך שכעס על בנו ותפסו בידו והכניסו לבית רבו וקובל לרבו על בנו ועמד רבו והכהו מכות גדולות לפני אביו ואמר לו רבו בני אע"פ שהכיתך מכות גדולות אינן אלא קטנות לפני מעשיך והמכות האלה הם לטובתך כדי שתיטיב מעשיך ויטיב לך אביך אח"כ על מעשיך הטובים כך ישראל מתיסרים ביסורים גדולים על מעשיהם הרעים ואינן אלא יסורים קלים לפי מעשיהם ולא עוד אלא שהם מקבלים שכר על היסורין שלהם לכך נאמר ושלמתי לכם את השנים וגו' ולא יבושו עמי לעולם:

פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום מצאני זקן אחד ואמר לי רבי מפני מה חילק הקב"ה את עולמו לשני גוים ולשני ממלכות ואמרת לי כדי לשמור את ישראל.

משלו משל למה הדבר דומה?

לתינוקות של בית רבן משמר הרב אותם שלא יצאו ויטבעו

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

פעם פגש רבי חיים זצ"ל באדון קדוש ברוחב, וביקש ממנו שייתן כסף לצדקה. אדון קדוש אמר לו שאין לו כסף בכיסו. אלא שדבריו לא היו נכונים, מכיוון שאכן היה לו כסף בכיסו.

לא חלף זמן רב, ואדון קדוש איבד את ארנק שבו היה מצוי כל כספו, וכל המאמצים שהוא נקט בהם כדי למצוא את הארנק לא הועילו לו.

בצר לו הוא ניגש בבכייה לרבי חיים, וביקש ממנו שיעזור לו במצוקתו. רבי חיים הביט בפניו ואמר לו: "השם יתברך נותן כסף לאדם, כדי שיהיה עליו אפטרופוס, ויעשה בו מצוות ומעשים טובים. אבל אם האדם אינו אפטרופוס נאמן, הרי שאז השם יתברך לוקח ממנו את כספו, והוא מעביר אותו לאדם אחר יותר נאמן".

ואמנם, כדברי הרב כך היה: אדון קדוש לא מצא יותר את ארנקו.

בהזדמנות אחרת כשרבי חיים פינטו הקטן זיע"א, הלך פעם לאסוף כסף עבור הכנסת כלה. הוא הגיע לחנות של צורף וביקש ממנו צדקה. אמר לו אותו צורף "אין לי כסף כדי לתת לכבוד הרב".

שמע זאת רבי חיים ומיד העיר לו: "אין לך? אסור לומר אין לי". רבי חיים הוסיף ואמר לו: "אני ממתין כאן, שתבוא אשה ותקנה ממך את כל הזהב שיש לך בחנותך. ומהכסף הזה אתה תתן לי צדקה".

וכך הוה. לאחר מספר דקות הגיעה אשה חשובה וקנתה כמעט את כל תכולת החנות. ואז אמר לו רבי חיים: "הנה עכשיו כבר יש לך ממה לתת לי למצות הכנסת כלה..."